

Quotes over waardering van mantelzorgers

Een bijeenkomst met workshops

Een mooie bos bloemen

Een kop koffie

Een parkeervergunning

200 euro

Aandacht , waardering een complimentje

Begrip

Evaluatie mantelzorgwaardering Ons Welzijn (voorheen WOW) in de gemeente Oss. van mei 2015-mei 2016

1. Aanleiding

Al jaren nam de gemeente de regie om in samenwerking met diverse zorg- en welzijnsorganisaties een grotere activiteit rondom de dag van de mantelzorg te organiseren. Naast het geven van aandacht aan deze doelgroep werd geprobeerd de mantelzorgers te waarderen. Met deze van bovenaf georganiseerde activiteiten werd een gedeelte van de mantelzorgers bereikt.

In 2015 heeft de gemeente de regie hiervan overgedragen aan de samenwerkingspartners van WOW (Welzijn Op Waarde) de voorloper van de huidige brede welzijnsorganisatie Ons Welzijn. Er is een brede opdracht verstrekt om een start te maken met het organiseren van de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers, evenals het geven van ondersteuning dicht bij mantelzorgers door de Sociale Teams en de basisteams Jeugd en Gezin.

De opdracht luidde om minimaal eens per jaar een algemene blijk van waardering te organiseren en daarnaast om het waarderen van mantelzorgers in bredere zin.

2. Mantelzorgwaardering

Het bieden van een jaarlijkse blijk van mantelzorgwaardering was niet nieuw voor de gemeente Oss en ook niet voor de zorg- en welzijnsorganisaties. Onder regie van de gemeente werd de mantelzorgwaardering, vooral door professionals uit het netwerk rondom mantelzorgers georganiseerd. Met elkaar bekeken zij waar behoefte aan was en organiseerden gezamenlijk de activiteiten. De nieuwe opdracht gaf de welzijnsinstelling een trekkersrol bij het organiseren van een jaarlijkse blijk van waardering.

De gemeente heeft in haar notitie de volgende kaders en uitgangspunten gesteld met betrekking tot het waarderen van mantelzorgers:

- Er wordt minimaal één keer per jaar (bijv. rondom de jaarlijkse dag van de mantelzorg) zichtbaar iets georganiseerd waarmee een blijk van waardering wordt geuit richting mantelzorgers;
- Er wordt wisselend extra aandacht gegeven aan thema's die belangrijk zijn voor mantelzorgers en verschillende groepen mantelzorgers;
- De blijk van waardering heeft niet als doel mantelzorgers financieel te compenseren;
- Mantelzorgers zelf en professionals uit het netwerk daar omheen worden betrokken bij het organiseren van een blijk van waardering voor mantelzorgers;

Budget en benodigde inzet

Het extra budget dat de gemeente voor mantelzorgwaardering heeft bestemd is (structureel) € 20.000, -. Hiervoor is een intern plan van aanpak gemaakt dat is besproken met de toenmalige beleidsambtenaar. De uiteindelijke beschikking kwam eind mei 2015 binnen, door de wisseling van ambtenaren op dit beleidsgebied. Binnen het reguliere budget van Ons Welzijn kunnen vraaggericht ondersteuningsactiviteiten georganiseerd worden.

3. Plan van aanpak

Met de gemeente is in de voorbereiding naar het werkplan gesproken over de kaders, mogelijkheden en onmogelijkheden voor dit eerste "projectjaar".

We liepen hierbij al spoedig tegen de volgende knelpunten aan:

De veronderstelling dat er bij de gemeente en de organisaties een mantelzorgbestand bestond, dat kon worden ingezet, klopte niet. Bestaande bestanden konden sowieso niet worden gedeeld vanwege privacywetgeving. Dit betekende dat we een "nieuw" bestand moesten opbouwen.

De diverse organisaties hadden ieder hun eigen doelgroep mantelzorg in meer of mindere mate in beeld voor wat betreft: RIGOM de doelgroep ouderen, Vivaan; de doelgroep allochtone mantelzorgers, MEE, de doelgroep mantelzorgers, zorgend voor mensen met lichamelijke en

geestelijke beperkingen, Aanzet; n.a.v. individuele probleemcases. Adressen bleken ook hier soms niet om privacy redenen te kunnen worden gedeeld.

Ook (b)leek het dat de informatie, het inzicht in en de verbinding tussen mantelzorgers en organisaties, beleid en ontwikkelingen geactualiseerd moest worden. Het netwerkoverleg mantelzorgers was al geruime tijd gestopt.

De opdrachtgever stelde nadrukkelijk dat niet gedacht werd aan waardering in de vorm van een geldbedrag of (geld)bonnen. Een kleine materiele waardering was wel mogelijk.

Deze aanpak betekende dus in allerlei opzichten een “nieuwe” start om de doelgroep mantelzorgers alsmede de behoeften en wensen van mantelzorgers aan waardering en ondersteuning te actualiseren.

De te organiseren waarderings- activiteiten hadden dan ook tot doel om:

- Een diversiteit van mantelzorgers te vinden, bereiken en te waarderen, met extra aandacht voor het bereiken en aanspreken van kwetsbare, jonge en niet westerse mantelzorgers. Alsmede de doelgroep die met de “stedelijke” opgezette waardering niet werd bereikt.
- Het organiseren van een waarderingsactiviteit niet “stedelijk” maar dichtbij de mantelzorgers in wijken, kleine kernen en dorpen. De organisatie te laten voorbereiden en uitvoeren door de Sociale teams en de Basisteams Jeugd en Gezin, die hiermee konden kennismaken met de mantelzorgers in hun wijk en hen kon informeren over hun ondersteuningsmogelijkheden.
- Aandacht te vragen voor en het bevorderen van het meedenken en meedoen van mantelzorgers door met hen te bespreken; hoe zij betrokken kunnen worden bij de jaarlijkse mantelzorg dag en andere vormen van mantelzorgwaardering en ondersteuning.
- Een geactualiseerd inzicht te krijgen in de behoeften, vragen en wensen, belangrijke thema's van mantelzorgers.

Voor 2015 – mei 2016 is een activiteitenplanning gemaakt; De activiteiten a tot en met d zijn uitgevoerd. De activiteiten e en f zijn in voorbereiding en gepland.

- a. Het in beeld brengen, inventariseren van zoveel mogelijk (categorieën) mantelzorgers. De conclusie hiervan is dat dit geen haalbare activiteit is omdat de doelgroep constant wisselt en er door privacy wetgeving geen gegevens uitgewisseld mogen worden.
- b. Er is een werkgroep mantelzorg samengesteld; deze bestaat nu nog uit een afvaardiging sociaal werkers, wijkverpleegkundigen en jeugdwerker vanuit de sociale teams en BJJ's. Het is de bedoeling dat mantelzorgers/zorgvrijwilligers, relevante organisaties, WMO Raad eventueel lokale ondernemers aan gaan sluiten in 2016.
- c. Middels het afnemen van een enquête zijn mantelzorgers bevraagd naar de ondersteuningsbehoefte en wijze van waardering. (digitaal, schriftelijk en persoonlijke interviews).
- d. Op de dag van de mantelzorg is, in alle wijken van Oss en de kernen Ravenstein, Lith, Macharen, Berghem, Ravenstein en Geffen een mantelzorgwaarderingsactiviteit georganiseerd. Dit in de vorm van mantelzorglunches met een sociaal cultureel programma. Deze activiteit is georganiseerd door de Sociale teams met ondersteuning van buurtorganisaties, lokale ondernemers, plaatselijke school, culturele- of vrijwilligersorganisaties.
- e. Nog in voorbereiding is een mantelzorgwaarderingsevenement voor “jonge mantelzorgers” door Basisteams Jeugd en Gezin / jongerenwerk. Dit wordt waarschijnlijk georganiseerd/gecombineerd samen met de Brabantse Raad voor ondersteuning van de informele Zorg (BRIZ), jongerenorganisaties en scholen.
- f. Het vrijwilligerscollege/vrijwilligerspunt ontwikkelt en organiseert samen met mantelzorgers zorg(organisaties) workshops voor mantelzorgers. Planning voor de zomervakantie 2016.

Naar aanleiding van de uitkomsten en thema's van de enquêtes worden in twee dagdelen workshops, training- en verwen/ontspanningsactiviteiten georganiseerd.

- g. Vragen van mantelzorgers zijn via de gemeente of organisaties doorverwezen naar Ons-Welzijn. Bijvoorbeeld ;voor de vraag om financiële ondersteuning van een kennismakingsuitje tussen twee lotgenotengroepen mantelzorgers, is een lokaal fonds benaderd die dit heeft gehonoreerd, individuele ondersteuningsvragen zijn doorverwezen naar de Sociale teams.

De activiteiten om bovengenoemde doelstellingen te realiseren zijn fasegewijs uitgevoerd. Sociale teams en Basisteams Jeugd en Gezin waren net uit de opstartfase. Vanaf april 2015 zijn de Sociale teams uitvoerend betrokken bij de mantelzorgwaardering-en ondersteuning. De Basisteams Jeugd en Gezin zijn vanaf februari 2016 aangesloten en bezig met de voorbereiding voor een mantelzorgactiviteit voor jongeren. Vrijwilligers van het vrijwilligerscollege bereiden een Mantelzorgcollege voor. De uitkomsten van de enquêtes zijn besproken met de aanwezige mantelzorgers (250) tijdens de lunches. De ideeën en thema's voor het mantelzorgcollege en de wijze van mantelzorgwaardering zijn nog eens voorgelegd aan een kleine groep maar representatieve groep (10) van mantelzorgers, die willen meedenken. Deze groep willen graag nog aangevuld zien met jonge en allochtone mantelzorgers en mantelzorgers voor vrienden, want dan zijn alle categorieën vertegenwoordigd. In bijlage 2 staat de uitkomst van de behoeftepeiling m.b.t. de mantelzorgwaardering voor 2016.

Er is contact geweest met de voorzitter van de WMO-raad en de bijeenkomst is terug gekoppeld. De uitkomsten van de enquête evenals deze evaluatie zullen ook aan hen worden voorgelegd. Verder wordt bekeken hoe er t.a.v. mantelzorgers kan worden samengewerkt met andere bij mantelzorgers betrokken lokale partners.

4. Resultaten en conclusies

- **Mantelzorglunch:** Er is een uitgebreide werving en PR gevoerd via wijkkrantjes, wijkwebsites, 1250 uitnodigingen, soms in een buurt deur voor deur verspreid, bij huisartsen, ziekenhuis, zorginstellingen, persoonlijke benadering. Het geplande bereik was rond de 450 deelnemers. Uiteindelijke deelname was 250 mantelzorgers. Het merendeel was voorheen niet bereikt voor de mantelzorgwaardering. In tegenstelling tot vorige jaren moesten Mantelzorgers zichzelf aanmelden. Aan het eind van de bijeenkomst is aan deelnemers gevraagd hoe zij de bijeenkomst waardeerden. Over het algemeen vond men het een goede manier om in contact te komen met lotgenoten, vond men de geboden activiteiten leuk en vond men de informatie en kennismaking met leden van de sociale teams zinvol.

In de enquête hebben mensen die werkten aangegeven dat ze gezien het tijdstip niet konden deelnemen. Met de klankbordgroep mantelzorgers is besproken welk tijdstip en dag passend zijn. De volgende keer wordt dit aangepast. Niemand heeft aangegeven gebruikt te willen/moeten maken van oppas – of vervoerregeling.

Op de lunches zijn kleine blijken van waardering uitgereikt in de vorm van bloemen of een kleine attentie. Aangegeven werd dat naast een leuke activiteit er toch veel waarde gehecht wordt aan een (bescheiden) geldbedrag of in de vorm van tegoed/bonnen.

- **Enquête (zie bijlage 1):** Deze zijn samen met de uitnodigingen verspreid en door 173 personen geretourneerd. Niet te achterhalen is hoeveel mensen, die ook op de lunches waren deze hebben ingevuld of niet. Hoewel niet representatief voor de grote doelgroep mantelzorgers, geeft de enquête uitslag wel een herkenbaar beeld van de situatie, vragen en

behoeftes van de mantelzorgers vanaf de gemiddelde leeftijd . Dit beeld komt ook overeen met landelijke enquêtes onder grotere groepen mantelzorgers.

Dat mantelzorgers kwetsbaar zijn blijkt uit de zorgelijke percentages van de ervaren belasting 59% enigszins of tamelijk zwaar, 20 % overbelast.

De wijze waarop mantelzorgers zich gewaardeerd voelen geeft een gevarieerd beeld van diverse mogelijkheden op het gebied van verwen/ontspanningsarrangement, (bescheiden) geldbedrag of cadeaubon, maar ook informatie, scholing, ondersteuning (door professionals, maatjes, lotgenoten) en praktische voorzieningen (was, strijkservice, oppashulp enz.) Hier moet mantelzorgwaardering en ondersteuning op maat worden ontwikkeld. Op de onder punt 8 en punt 9 genoemde hoofdcategorieën kan een divers aanbod van waarderings-en ondersteuningsactiviteiten worden ontwikkeld of verbeterd. Het samen met direct betrokkenen (organisaties, gemeente en mantelzorgers) verbeteren, dan wel ontwikkelen van laagdrempelige, vraaggerichte vormen van mantelzorg waardering en -ondersteuning (maatwerk en dicht bij de zorg/hulpvrager/mantelzorger) is uitgangspunt voor 2016.

- **Workshops en deskundigheidsbevordering Mantelzorgers:** Het idee om naar aanleiding van thema's en ondersteuningsmogelijkheden genoemd in de enquête workshops te organiseren in de vorm van een mantelzorgcollege (naar het voorbeeld van de succesvolle vrijwilligerscolleges) te geven, is besproken met mantelzorgers. De mantelzorgers gaven aan dat zij ook nu al gebruik maken van bestaande vormen van voorlichting en deskundigheidsbevordering bijv. het Alzheimer café.
De ideeën over de te bieden workshops, ontspanning en ontmoeting spreken aan. Het vrijwilligerscollege zijn de workshops aan het voorbereiden. Om een zo groot mogelijk bereik te krijgen onder mantelzorgers zal er ook rekening gehouden worden met; dag en tijden maar ook oppas of opvangmogelijkheden thuis of ter plaatse en vervoer.
- **Jonge mantelzorgers :**
De jonge mantelzorgers zijn uitgenodigd voor de mantelzorglunch. We hebben geconcludeerd dat het herkennen en vinden van jonge mantelzorgers een eerste stap is voordat er een activiteit georganiseerd kan worden. Er wordt nu dus eerst ingezet op scholing van de professionals voor het herkennen van jonge mantelzorgers.
- **Meedenken en meedoen:** In de enquête (56), maar ook tijdens de lunches hebben mantelzorgers aangegeven betrokken te willen worden bij mantelzorgwaardering en mantelzorgondersteuning en mantelzorgbeleid. Samen met mantelzorgers moet worden nagedacht over (innovatieve) manieren waarop dit effectief kan, zonder de mantelzorgers nog meer te belasten.
- **Thema's:** Uit de gesprekken en enquêtes komen een aantal belangrijke thema's naar boven die de komende beleidsperiode op de agenda moeten komen of blijven:
 - Het combineren van mantelzorg en werk (mogelijk maken)
 - Mantelzorg en (maatschappelijke) participatie (waarborgen van de mogelijkheden tot participatie)
 - Het waarborgen van de continuïteit van de zorg in de thuissituatie bij (plotselinge) uitval van de mantelzorger m.n. een grote zorg van oudere mantelzorgers.

- Het voorkomen van overbelasting (signaal en preventiefunctie door Sociale Teams en BJJ's). Dit wordt opgepakt in 2016.
- Ondersteuning, informatie en deskundigheidsbevordering van mantelzorgers (professionele en informele netwerken). Dit wordt opgepakt in 2016.
- Faciliteren van; ontmoeting met en uitwisseling tussen lotgenoten.
- Netwerkvorming en samenwerking concretiseren in het bieden van vraaggerichte mantelzorgondersteuning en voorzieningen.

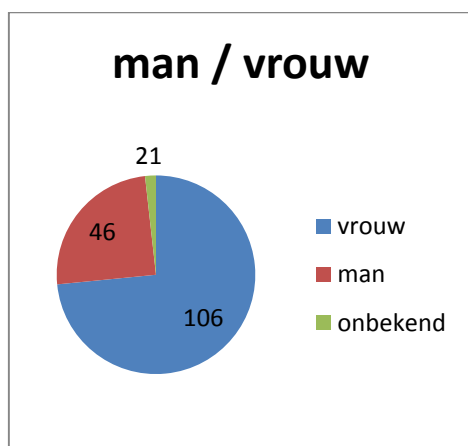
Ons welzijn, mei 2016.

Enquête ondersteuning en waardering mantelzorgers 2016

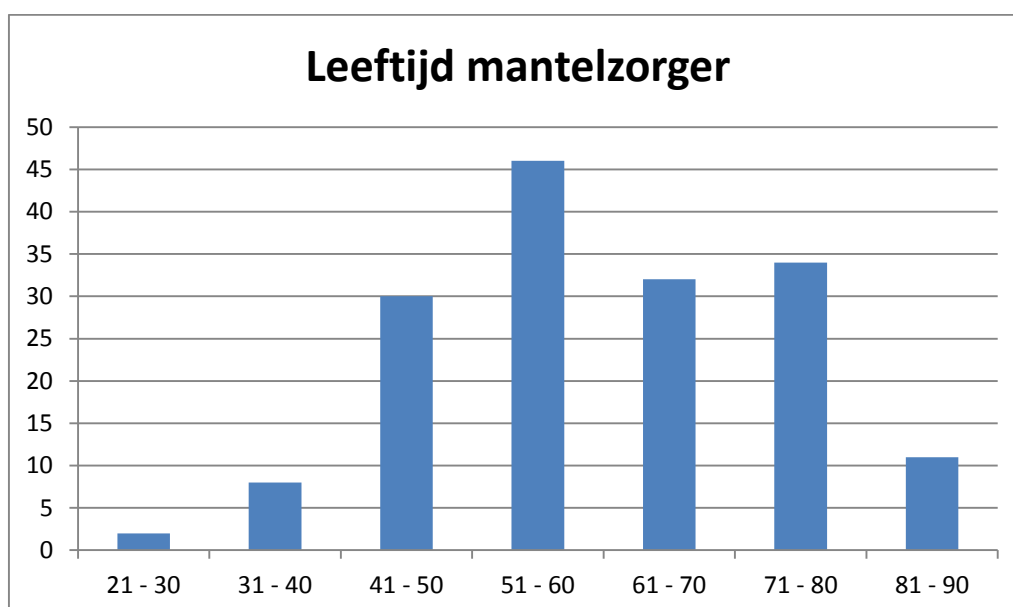
Enquête ondersteuning en waardering mantelzorgers

Er zijn 173 enquêtes geteld. Ruim een vijfde daarvan (33) uit de Ruwaard, 23 uit Berghem, 16 uit Centrum, 15 uit Lith, 19 wonen in Ussen, 9 in de Schadewijk, 6 uit Herpen en de overige komen uit andere wijken en dorpen in Oss. De enquête werd in 73% van de gevallen ingevuld door een vrouw.

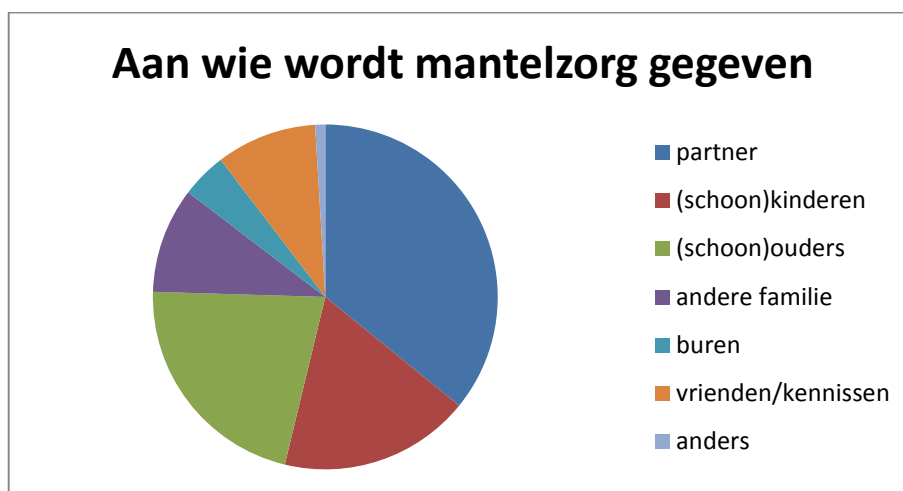
1. Werk

Ruim de meerderheid (72%) van degenen die deze vraag hebben beantwoord) heeft geen betaalde baan. Een aantal geeft daarbij aan dat ze geen tijd hebben om betaald werk te verrichten, een aantal verricht vrijwilligerswerk. Veel respondenten hebben de pensioenleeftijd bereikt:

2. Aan wie geeft u mantelzorg?

Achtendertig (38) respondenten hebben meerdere categorieën aangekruist, geven dus soms wel aan drie personen mantelzorg. Zesendertig (36 %) zorgt voor de partner, 22% voor de (schoon)ouders en 18% noemt de kinderen of schoondochter/-zoon, 10% andere familieleden, 9% voor vrienden en kennissen en 4% voor burens. Verder zijn benoemd: collega van werk of mensen in een verzorgingshuis.

3. Hoe vaak en hoe lang zijn mensen al mantelzorger?

Van de mantelzorgers die hebben gereageerd besteedt 78% hier dagelijks tijd aan. 19% geeft aan dit wekelijks te doen, de overige mantelzorgers geven aan dat dit varieert.

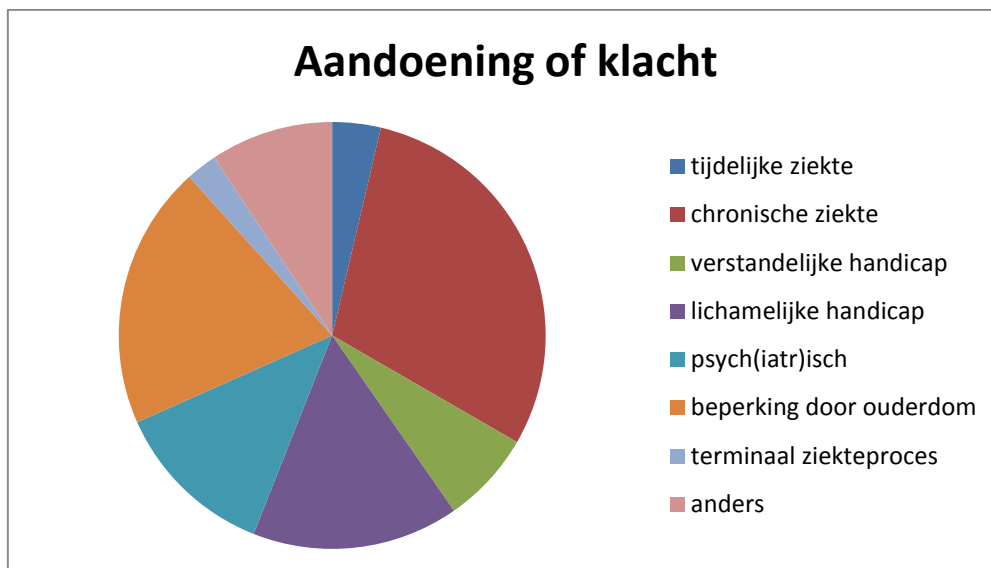
Wat opvalt, is dat de meeste mensen al heel lang mantelzorger zijn; 64% al langer dan 5 jaar.

Duur mantelzorg		
Minder dan 3 maanden	2	1%
Tussen 3 maanden en een jaar	14	8 %
Tussen 1 en 5 jaar	45	26 %
Langer dan 5 jaar	112	64 %

Een aantal mensen heeft de vraag voorgelegd gekregen hoeveel tijd men gemiddeld besteedt aan het mantelzorgen. Daarop geeft ruim de helft aan hier 24/7 mee bezig te zijn. Sommige mensen geven aan dit al 15 jaar te doen. Twee mensen doen dit al 30 en 32 jaar.

4. Aandoening of klachten van de verzorgde(n)

Op de vraag naar aandoeningen of klachten werd in totaal 300 keer een variabele aangekruist. In een aantal gevallen overlappen de antwoorden elkaar (bijvoorbeeld zowel chronische ziekte - beperking door ouderdom - alzheimer aangegeven),. In meerdere gevallen betreft het meervoudige handicaps maar toch geven ook deze antwoorden een beeld.

In de categorie “anders” werd 9 keer NAH genoemd en 21 keer Alzheimer/ Dementie/Parkinson. Overigens gaven m.n. mantelzorgers aan dat de verzorging van deze “ziektes” vaak als heel zwaar werd ervaren.

5. Activiteiten mantelzorg

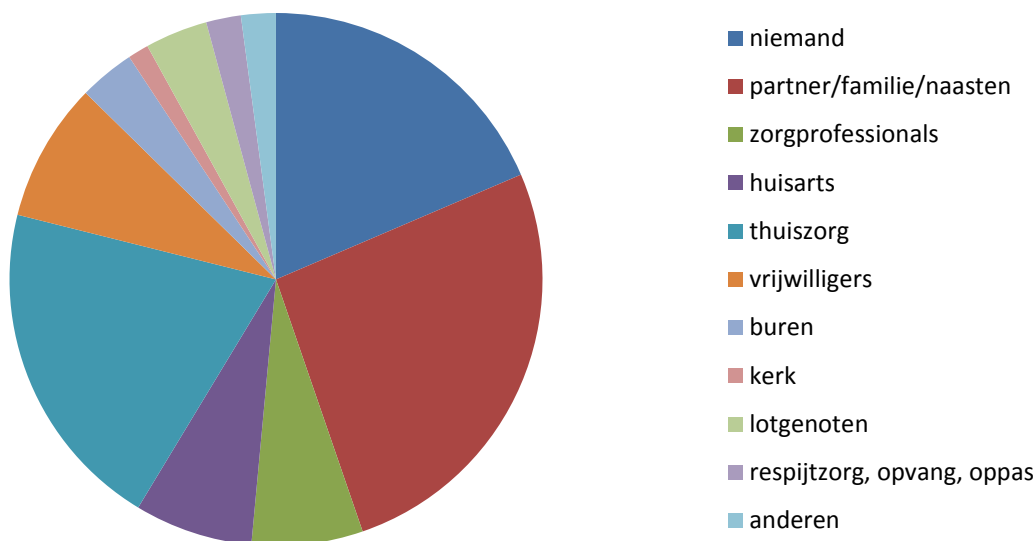
De meeste mensen kruisten bij deze vraag alle of een groot deel van de antwoorden aan: gemiddeld worden vijf (5) activiteiten per persoon gegeven. Verder gaven respondenten aan bij “anders” dat ze ook nog ; kleine huis-en tuinklussen deden, rolstoelbegeleider waren, coachen van zelfredzaamheid of contactpersoon voor het regelen van zorg, waren.. Maatje voor leuke activiteiten en advies en begeleiding gaven.

Activiteiten (hoog naar laag aantal)	
Begeleiding en/of vervoer	122
Hulp in de huishouding	112
Regelen geldzaken / administratie	109
Gezelschap, troost, afleiding	104
Warme maaltijden klaarmaken	78
Hulp bij persoonlijke verzorging	65
Hulp bij medische verzorging	64

1. Van wie krijgt u hulp of ondersteuning bij mantelzorg?

Veel mantelzorgers krijgen steun van partner, familie of naasten (26%) en van Thuiszorg (20%). Van vrijwilligers 8 % en van zorgprofessionals en huisarts 7%. De hulp van burens bedraagt 3 %. Negentien (19%) van de mantelzorgers geeft aan geen hulp en ondersteuning te hebben.

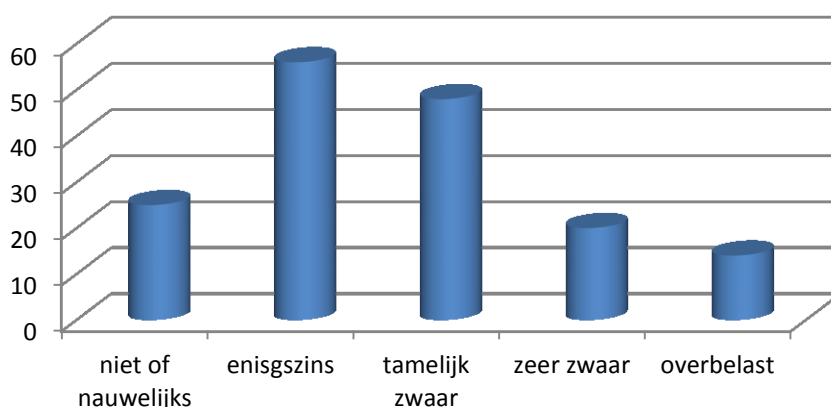
hulp en ondersteuning bij mantelzorg

7. Ervaren belasting

14% van de ondervraagden geeft aan niet of nauwelijks belasting te ervaren. 59% duidt de belasting als enigszins of tamelijk zwaar, terwijl 20% aangeeft dat de belasting als mantelzorger zeer zwaar of zelfs overbelast is. Overbelasting komt veel voor bij ouderen en mensen met (eenouder)gezinnen die ook nog werken. Ook geven sommigen aan zelf al ziek of oud te zijn en daarom te zwaar belast. Zij maken zich vooral zorgen wie de zorg overneemt als er iets met hen gebeurt.

ervaren belasting als mantelzorger

8. Heeft u in de toekomst behoefte aan ondersteuning of hulp om de mantelzorg vol te houden?

De 173 ondervraagde mantelzorgers kruisten in totaal 251 activiteiten aan waarmee zij nu of in de toekomst geholpen zouden zijn. Overigens geven 20 mantelzorgers (11%) aan geen behoefte te hebben aan ondersteuning of hulp. Er werd onder 'overig' nog aangegeven in deze categorie: een vrijwillig maatje voor mijn zoon, parkeerkaart, een rolstoelhelling, een kleine garage, aanpassing huis, vertaling van de "regels", iemand die mij kan vervangen als ik ziek ben, een achterwacht voor

calamiteiten. Verder werden nog diverse malen genoemd voorzieningen als: was-en strijkservice, digitale infovoorziening, oppascentrale, boodschappendienst en een maatjesnetwerk.

Behoeftte aan ondersteuning of hulp aantal genoemd	
Financiële tegemoetkoming	42
Advies en begeleiding	41
Emotionele steun	38
Scholing/Educatie	30
Praktische hulp	30
Informatie	28
Materiele hulp	28
Respijtzorg	14

9. Mantelzorgwaardering

Op de vraag op welke wijze mantelzorgers gewaardeerd willen worden, werd door 122 respondenten antwoord gegeven . De antwoorden zijn onder verdeeld in een aantal hoofdcategorieën:

1. Eenmalig bedrag of een variant hierop (44 x)

Hier kun je denken aan een vergoeding voor een uitje (22), waardebon (12), bloemetje of een kerstpakkett , maar veel mensen geven aan een (vaak wordt genoemd: bescheiden) geldbedrag erg op prijs te stellen. Door degenen die voorheen het mantelzorgcompliment kregen (13) wordt dit of het bedrag expliciet genoemd . Men vond dat een mooi bedrag om iets speciaals mee te doen of als aanvulling en vindt het jammer of zuur dat het is gestopt of afgenomen.

2. Erkenning en gewaardeerd worden (27 x)

Mensen willen graag waardering van hun omgeving (7 keer genoemd), dat er naar hen geluisterd wordt (3 keer), aandacht of begrip wordt getoond (7) of dat ze gewoon “erkend worden als mantelzorger” (10).

3. Ontmoeting met lotgenoten (12 x)

In de antwoorden geven deze mensen aan dat ze behoefte hebben aan uitwisseling met andere ervaringsdeskundigen en aan aandacht en troost.

4. Lunch en bedankje (11 x)

Elf (11) mensen geven aan dat ze de lunch een prima initiatief vinden. Overigens schrijven eveneens negen (9) mensen dat zij dit of geen goed idee vinden, of omdat ze geen tijd hebben vanwege mantelzorg of werk.

5. Praktisch hulpmiddel

Een parkeerkaart (21 x)

6. Ik word al gewaardeerd, ik hoef verder niets (7 x)

10. Participeren

Zesenvijftig (56) mantelzorgers hebben aangegeven een bijdrage te willen leveren in de vorm van mee denken, praten en/of organiseren van activiteiten op het gebied van mantelzorgwaardering, mantelzorg ondersteuning - en beleid.

BIJLAGE I

Vragenlijst Enquête

Enquête ondersteuning en waardering mantelzorgers.

Zorg in Nederland verandert. Mantelzorg is meer en meer een vast onderdeel van de zorg voor onze dierbaren. Daarom vinden wij het als Sociaal Team van belang om te weten wat een mantelzorger in de gemeente Oss nodig heeft om die zorg vol te houden. En wie of wat daarbij kan helpen. Daar is deze enquête voor.

Als u de enquête heeft ingevuld kunt u deze dichtvouwen, met een plakband of nietje dicht maken en op de post doen. Het antwoordnummer aan de buitenkant maakt dat de enquête op het juiste adres binnenkomt en u geen postzegel hoeft te plakken.

Graag vóór 1 november 2015.

A. Persoonlijke situatie

1. Wat is uw leeftijd? jaar.
2. Vrouw / Man (omcirkel wat van toepassing is)
3. In welke wijk of dorp van de gemeente Oss woont u?
4. Werkt u?
 - ☐ ja
 - ☐ nee

B. Mantelzorg verlenen

1. Aan wie geeft u mantelzorg? (meer antwoorden mogelijk)
 - ☐ partner
 - ☐ kind(eren) of schoondochter/schoonzoon
 - ☐ (schoon)ouders
 - ☐ andere familieleden
 - ☐ buren
 - ☐ vrienden, kennissen
 - ☐ anders, namelijk
2. Hoe vaak verleent u mantelzorg?
 - ☐ dagelijks
 - ☐ wekelijks
 - ☐ tweewekelijks
 - ☐ maandelijks
 - ☐ dit varieert per week/maand
3. Hoelang verleent u al mantelzorg?
 - ☐ korter dan 3 maanden
 - ☐ 3 maanden tot 1 jaar

- 1 – 5 jaar
- langer dan 5 jaar

4. Wat is de aandoening of zijn de klachten van de verzorgde(n)? (meer antwoorden mogelijk)

- (tijdelijke) ziekte
- chronische ziekte (langer dan 2 jaar)
- verstandelijke handicap
- lichamelijke handicap
- psychische of psychiatrische stoornis
- beperking door ouderdom
- terminaal ziekteproces
- anders, namelijk

5. Uit welke activiteiten bestaat de mantelzorg die u geeft (meer antwoorden mogelijk)

- hulp in de huishouding (boodschappen, schoonmaken)
- warme maaltijden klaarmaken
- hulp bij persoonlijke verzorging (wassen, aankleden)
- hulp bij medische verzorging
- gezelschap, troost, afleiding, enz.
- begeleiding en/of vervoer (bij bezoek aan arts, kapper, enz.)
- regelen geldzaken en/of andere administratie
- anders, namelijk.....

C. Ondersteuning bij mantelzorg

1. Hebt u hulp of ondersteuning bij de mantelzorg? (meer antwoorden mogelijk)

- Nee
- Ja, van partner/ familie/ naasten
- Ja, van de huisarts
- Ja, van de thuiszorg
- Ja, van vrijwilligers
- Ja, van burens
- Ja, van de kerk
- Ja, van lotgenoten (andere mantelzorgers)
- Ja, opvang en/of oppasgelegenheden
- Ja anderen, namelijk

2. Sommige mantelzorgers vinden de zorg zwaar en moeilijk vol te houden. Voor andere mantelzorgers geldt dat minder. Hoe ervaart u de belasting als mantelzorger?

- niet of nauwelijks belastend
- enigszins belastend
- tamelijk zwaar belastend
- zeer zwaar belastend
- overbelast (kan de zorg moeilijk volhouden naast andere verplichtingen)
- Als u wilt graag toelichten.....

3. Heeft u nu of in de toekomst behoefte aan ondersteuning of hulp om de mantelzorg vol te houden? (meer antwoorden mogelijk)

- **informatie** (beantwoorden van vragen over zorg en ondersteuning van uw naaste)
- **advies en begeleiding** (luisterend oor, bieden van hulp bij aanvragen, doorverwijzen, zorg en hulp regelen, ontspanning vinden)
- **emotionele steun** (mantelzorgers krijgen vaak veel te verwerken. Individuele gesprekken of groepsgesprekken kunnen helpen om met de emotie om te gaan)
- **scholing** (training/voorlichting zoals leren om grenzen te stellen, tiltechnieken, ontspanning, omgaan met dementie)
- **praktische hulp** (zoals huishoudelijke hulp, maaltijdservice, klussendienst, administratieve hulp, kinderopvang)
- **respijtzorg** (iemand neemt even de zorg van u over, variërend van 'oppas aan huis' of dagopvang dicht bij huis tot kortdurende opname in een zorginstelling)
- **financiële tegemoetkoming** (mantelzorgers met een laag inkomen kunnen financiële steun krijgen van de gemeente)
- **materiële hulp** (hulpmiddelen om de mantelzorg te verlichten, zoals verpleegartikelen, woningaanpassing of parkeervergunning)
- **anders**, namelijk
- **nee**, geen behoefte aan hulp en ondersteuning.

D. Mantelzorg waardering

1. In januari 2015 is het mantelzorgcompliment vanuit de AWBZ gestopt. Nu is elke gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van waardering voor mantelzorgers. In Oss wordt dat vanaf nu georganiseerd door de Sociale Teams. Voor 2015 zijn dat de mantelzorglunches die plaatsvinden op 10 november.

Hoe voelt u zich als mantelzorger het meest gewaardeerd tijdens een mantelzorgdag? Meer antwoorden mogelijk.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Graag betrekken we mantelzorgers bij de organisatie van de mantelzorgdag. Zou u in 2016 hierbij betrokken willen worden? Zo ja, vul u gegevens hieronder in.

Naam.....

Adres.....

Telefoon.....

E-mailadres.....

Hartelijk dank voor het invullen

Sociale Teams Oss

BIJLAGE II

Waardering:

Antwoorden gegeven op de vraag wat voor de respondent een goede vorm van mantelzorgwaardering is.

1. Weekendje weg / theatervoorstelling (werd bekostigd financiële vergoeding) wel blij met lunch.
2. Voor het eerst een uitnodiging gekregen.
3. Als degene die ze verzorgt vriendelijk is, dat is ze bijna nooit / erg dominant.
4. Mooi gebaar, je vindt het eigenlijk normaal om voor ouder te zorgen, te doen, maar het neemt veel tijd en zorg van je.
5. Genoegdoening, daar word je gelukkig van.
6. Lunch is goed.
7. Financiële ondersteuning voor de ouders / dagje uit.
8. De zorg voor vader is emotioneel zwaar / maar dankbaar werk. Vind het moeilijk om los te laten, zeker omdat we niet van de zorg op aan kunnen. Waardering niet nodig, de zorg moet beter.
9. Af en toe een complimentje.
10. Heel in het begin doe je het, dan gaat het goed dan is het niet zoveel. Naarmate gaat het steeds meer worden en vinden ze het maar heel gewoon dat je dat doet!
11. Kortingsbon voor theatervoorstelling.
12. Aandacht / Iemand die mij troost (partner met Alzheimer).
13. Met een kerstpakket (wegens bezuiniging afgeschaft voor oud werknemers gebruik) gebruik geld hiervoor.
14. Mevrouw kan niet naar de waarderingsactiviteit dan is man te lang alleen!
15. Meer aandacht voor wat je allemaal moet doen ? Het wordt soms teveel voor mij is het dag- en nacht verzorgen van de partner.
16. Dat ik mijn gevoelens kan uiten zonder terug te krijgen wat en hoe enz. zonder verplichtingen naar instanties toe zoals het WMO Ik verwacht waardering, waardering, waardering omdat niemand weet en wil horen dat ik niet op betutteling zit te wachten.
17. Ik kan het nu nog allemaal, maar hoe lang nog? (73)
18. Cadeaubon de Valk restaurant, dagje uit Moeke Mooren met de Sluizer (boot), busreis naar een mooie locatie met lunch.
19. Mantelzorgdagje uit / vrij van zorg met verwenarrangement.
20. Parkeerkaart 11 keer gewenst
21. Lunch prima initiatief o.a. door uitwisseling van / tussen ervaringsdeskundigen. Volgend jaar van de partij, nu helaas verhinderd.
22. Geen tijd voor leuke dag naast werk, gezin en mantelzorg. Het geldbedrag was een mooie waardering.
23. Bedankje en lunch is voldoende.
24. Financiële tegemoetkoming / bloemetje.
25. Aandacht, een luisterend oor.
26. Rekening houden met mantelzorgers die werken.
27. Een mooie bos bloemen als een lunch: weinig tijd hiervoor naast dagelijkse taken en werk.
28. Met een bedrag of cadeautje geef je seintje dat iemand gewaardeerd wordt. Mooie bos bloemen of plantenbakje / fruitmand / gratis dagje uit.
29. Kan nooit komen, moet altijd werken: een cadeaubon of boekenbon aan ons te geven lijkt me beter. Ik word al veel gewaardeerd door degene aan wie ik mantelzorg verleen.
30. Ik voel me heel blij dat wij meer aandacht krijgen van anderen. Ik voel dat ik als persoon waardering krijg van boven als op de aarde.
31. Ik ben heel blij met de lunch / uitnodiging.
32. Wil de oprit aanpassen, zodat we makkelijk met de rolstoel in de auto kunnen (83 jr)

33. Waardering is dat er aandacht aan wordt besteed. Weet niet wat de toekomst brengt (70 jr).
34. Lunch geen goed idee voor werkende mantelzorgers: moeten vrij nemen en die vrije dagen zijn al vaak gereserveerd voor bezoek specialisten 24-7 taak vaak. Eenmalig bedrag in de vorm van waardebonnen in de omgeving te besteden bij winkels / restaurants → (die willen best sponsoren).
35. Gezien worden, waardering krijgen, in de watten gelegd worden. Graag met mensen in soortgelijke situatie en qua leeftijd (39 jr).
36. Soms geen tijd om naar mantelzorgdag te gaan: kleine kinderen, werk, dagelijkse verzorging van mijn moeder. Ik heb moeite de sociale contacten te onderhouden.
37. Als ik lotgenoten tref: ouders van kinderen met autisme.
38. Erkenning als mantelzorger.
39. Waardering door de omgeving: vaak koken we je bent met pensioen dus tijd genoeg. Ik heb van 1992/1996 mijn vrouw verzorgd, 1½ jaar mijn moeder en mijn broer nu.
40. Kleine vergoeding voor de was: dat hij weer een tripje kan maken zoals bijv. naar de kermis/uitstapje.
41. Dat er geluisterd wordt.
42. Kan niet in één dag. Compliment was beter, dan kun je er echt een leuke dag of iets leuks van doen en tussen alle ellende zitten met veel klaagzang.
43. Er is veel onbegrip van andere mensen.
44. Mantelzorgcompliment was zeer gewaardeerd.
45. Activiteiten/lunch op een tijdstip dat ook de mantelzorgers die een baan hebben mee kunnen doen.
46. Creatieve ondersteuning zoals werkvorm/doelstelling Chaja bij mensen met kanker heeft opgezet cont.persoon Marleen v.d. Berg.
47. Op dit moment nog geen behoefte. In de toekomst zal de mantelzorg zwaarder worden.
48. Hoe meer enquêtes hoe bureaucratischer, des te minder netto tijd.
49. Bij een mantelzorgdag zou ik me heel opgelaten voelen. Vandaar dat ik ook niet naar de lunch kom.
50. Er moet minder bezuinigd worden op huishoudelijke hulp en een financiële tegemoetkoming zou zeer wenselijk zijn.
51. Jammer dat het mantelzorgcompliment gestopt is. Ik heb hier meer aan dan aan de lunch.
52. Geen tijd voor mantelzorgdag maar financiële bijdrage is altijd welkom.
53. Dagje lekker weg ontspannen in heat weekend i.v.m. werk. Kortingsbon voor theater / muziek / act. evenement / ontspanningsactiviteiten, leuk dagje vrij / los van zorg.
54. € 200,-.
55. € 200,- zoals vorige jaren: waar blijft het restant geld dat de gemeente overhoudt?
56. € 200,- net als voorheen.
57. Mantelzorgcompliment.
58. Parkeervergunning.
59. Aandacht voor mantelzorgers.
60. Informatie over praktische zaken / mogelijkheden.
61. Mantelzorger weet vaak heel goed wat de zorgvrager nodig heeft, betrek hem /haar erbij.
62. Als er maar aandacht is.
63. Dat er goed voor ons gezorgd wordt.
64. Geen ervaring met mantelzorgwaardering.
65. Dank jullie wel voor de lunch.
66. Waardering is dat er aan je gedacht wordt.
67. Muziek luisteren dank je wel.
68. Dagje uit naar Efteling of muziek luisteren.
69. Een ontspannen dag, muziek / theater.
70. Bloemenbon.

71. Financieel, lunch, diner.
72. Ondersteuning zou zijn: een kleine bijdrage.
73. Leuk dagje uit: vrij van zorg.
74. Leuk dagje uit en kleine bijdrage.
75. € 200,- eenmalig.
76. Ik ben wel blij met de lunchaanbieding maar vind het jammer de financiële waardering is vervallen. Hiervan werd door de kinderen altijd een leuke verrassing voor mij bekostigd bijv. weekendje weg of theatervoorstelling.
77. Rekening houden met mantelzorgers die overdag werken.
78. Lunch, tamelijk goede waardering.
79. Voel me gepakt: eerst € 200,- afpakken, nu snee brood. Hou doe.
80. € 200,- was mooi bedrag: lunch iets te weinig in verhouding.
81. Wat aandacht is waardering.
82. Mantelzorgwaardering: geen idee, is ook de eerste keer. Raar dat je jezelf moet opgeven voor zo'n mantelzorgwaardering.
83. Dit is de eerste keer dat ik uitgenodigd word voor mantelzorgwaardering.
84. Dat alle inzet eens gezien wordt en niet als logisch en heel gewoon wordt gezien. Vanwege mijn "ziek" zijn moeilijk om de juiste weg voor hulp te vinden. Hier al wat tips gekregen. Al was het "benzinegeld" van € 200,- zeer welkom / helaas.
85. Lunch goed!
86. Eerste keer uitgenodigd: Vorige keer geen uitnodiging ontvangen voor mantelzorgwaardering.
87. Begrip.
88. Mantelzorgwaardering: na 33 jr. mantelzorg nog nooit van gehoord: lunch gezamenlijk, zoals vandaag is wel prettig. Voor het schouderklopje/waardering mogen anderen voor zorgen. Daarom geef ik mij niet op om mee te doen, praten, organiseren.
89. Mijn waardering haal ik uit de reacties van degenen die ik verzorg: lunch een leuk alternatief om andere mantelzorgers te ontmoeten.
90. Een bloemetje en een parkeerkaart. Een bloemetje, kerstpakket, dagje uit, een themadag. En een vrijwilliger voor mijn zoon zou ook ideaal zijn bijv. voorlezen, muziek, sport.
91. Geen behoefte aan mantelzorgdag. Mantelzorg contactpunt is wel handig voor vragen
92. Mantelzorgcompliment is een waardevolle bijdrage.
93. De gemeente moet goed op de hoogte zijn wie de mantelzorgers zijn en welke zwaartecategorie b.v. er zijn veel mantelzorgers die alleen een boodschapje doen e.d. ook prima, maar er is wel verschil in activiteiten.
94. Door de goede reactie die ik van Jos en Jeroen ondervind. Deze waardering maakt mij blij.
95. Door een jaarlijkse geld bijdrage!
96. Deze lunch is erg leuk geregeld
 - Vele mensen zijn mantelzorger, maar zien dat niet altijd zo
 - Het samenzijn met elkaar is goed, erover praten met elkaar.
97. Een financiële tegemoetkoming om zelf een keuze te maken, bijvoorbeeld: een verwendag in de sauna of een dag naar zee met lunch/diner of avondje uit met echtgenoot.
98. Alles is goed, een beetje aandacht is al goed.
99. Een mantelzorglunch is misschien leuk, een attentie voor de mantelzorger ook, maar dat het mantelzorgcompliment is afgeschaft is toch wel zuur.
100. Een mantelzorgcompliment erg fijn. We gingen dan altijd iets leuks doen met het gezin.
101. Door bijeenkomsten die informatief of ondersteunend zijn, waardoor blijkt dat er iets wordt ondernomen door de gemeente en niet het verloten van een ontbijt! Mantelzorg is geen loterij waaraan je vrijwillig kunt deelnemen.
102. Ik hoef me niet gewaardeerd te voelen bij een mantelzorgdag. Ik voel me gewaardeerd als ik met de jongen, waarvan ik vrijwilliger ben, een goede dag heb gehad. Let wel, ik ben dus

vrijwilliger, waarbij ik 1 x per maand iets leuks ga doen met een jongen met beperking. Ik ben dus niet echt een mantelzorger.

102.t/m 120 Parkeerkaart 10

121. De lunch vind ik geen goed idee, omdat ik en vele werkende mantelzorgers met mij, hiervoor vrij moeten nemen. En die dagen zijn vaak al gereserveerd voor bezoek aan specialisten en zo. Mantelzorgers die niet werken hebben vaak een 24-7 taak met mantelzorgen en moeten dan weer oppas regelen als zij weg moeten.

122. Als waardering lijkt mij een eenmalig bedrag als voorheen beter.

Dit kan ook in een vorm van waardebonnen die in de omgeving te besteden zijn bij winkels en Restaurants. Deze winkels en restaurants willen misschien dan wel bijdragen aan de sponsoring, van het mantelzorggeschenk.

BIJLAGE 2. Uitkomst bijeenkomst mantelzorgers over mantelzorgwaardering 21 april 2016

Met een kleine afvaardiging van mantelzorgers uit de gemeente Oss hebben we de invulling van de mantelzorgwaardering 2016 besproken. De groep vertegenwoordigde diverse mantelzorgvormen. Mantelzorg voor de partner, de ouder, een kind en / of een familielid.

Er komen twee belangrijke uitkomsten uit de bespreking:

- De mensen vinden het belangrijk dat er een ontspannen, leuke activiteit georganiseerd wordt. Even een moment los van problemen.
- Mensen willen een eigen keus hebben hoe de activiteit ingevuld kan worden.

Daaruit volgt het advies om een keuzepakket te maken met een diversiteit aan cadeaubonnen. Denk aan theaterbon, dinerbon, kappersbon, dagje uit bon, vvv bon.

Om de keuzemogelijkheden uit te breiden zou ook met ondernemers in Oss onderhandeld kunnen worden .

Een alternatief is een leuke avond met catering en entertainment in de Lievekamp. Daarbij moet ook georganiseerd worden dat er oppas ingezet kan worden door vrijwilligers voor degene die dat nodig hebben. Maar benadrukt moet worden dat dit echt de tweede keus is.

Er is wel behoefte aan informatie en contact met andere mantelzorgers, maar er werd nadrukkelijk verzocht dit niet te koppelen aan de mantelzorgwaardering.